

פאירים לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 10 ♦ פרשת כי תשא - פרה

שונה הלכות

מעשה שהיה באוטובוס, שהתשלום בו נעשה על ידי מכשיר תיקוף נייד, וכשעלו הנוסעים אמר הנהג לנוסעים שמכשיר התיקוף יתחיל לעבוד בעוד כמה דקות, ובינתיים התחיל את הנסיעה.

כשהתחיל מכשיר התיקוף לעבוד עצר הנהג את האוטובוס והכריז שכולם יעלו אליו וישלמו. הנוסעים ביקשו ממנו להמשיך בנסיעה תוך כדי התשלום, והוא אמר שאינו יכול לעשות כן כי זה מפריע לו לנהיגה בטוחה. הנהג הציע שאם אחד מהנוסעים מוכן להסתובב באוטובוס עם מכשיר התיקוף, וכולם יתקפו את כרטיסם אצלו, הוא מוכן להמשיך בנסיעה.

קם אחד מהנוסעים ואמר שהוא מוכן להסתובב עם המכשיר. כאשר ניתק הנהג את המכשיר ממקומו, היה המכשיר מסודר על קוד המחיר של אותו נסיעה, אבל כשהנוסע לקח ממנו את המכשיר הוא לחץ בטעות על אחד מהלחצנים שבמכשיר, ושינה את קוד הנסיעה, ועל ידי זה נהיה קוד שמחירו הוא פי שתיים מהמחיר שהיו אמורים לשלם. אחרי שהסתובב אצל כל הנוסעים וכולם התקיפו את כרטיסם, שמו לב שנגבה מהם פי שתיים מהמחיר שהייתה הנסיעה אמורה לעלות.

עלתה השאלה אם האדם ששינה בטעות את הקוד במכשיר חייב לפצות את כולם על הפרש המחיר שנלקח מהם.

חכמתכם ובינתכם

כשושתי לא רצתה לבוא כתוב ויקרא המלך לחכמים יודעי העיתים כי בן דבר המלך לפני כל יודעי דת ודין. והשאלה מה פתאום קרא לחכמים יודעי העיתים. מה שייך יודעי העיתים לענין ושתיה?

מבאר ר"י אייבשיץ ביערות דבש

בשנת שלש למלכו עשה משתה - למלכי אוה"ע מונים מתשרי ולכן לפי זה המשתה החל בא' תשרי. ימים רבים מובא במנות הלוי מהמדרש ימים - 2 רבים - 3 שמונים ומאת יום = 185 יום. ע"פ חשבון של חודש מלא וחודש חסר יוצא ח' ניסן. ובמלאת הימים האלה ... משתה שבעת ימים, יוצא שהיום השביעי היה ט"ו ניסן. בפיוט בהגדה ויהי בחצי הלילה מסופר על חלום בלשצר שהיה באותו הלילה ולכן פסח הוא היארציט של בלשצר שהיה אביה של ושתי ולכן היא לא רצתה לבוא משום שהיה לה יום זכרון. קרא המלך לחכמים יודעי העיתים שאמרו לו כי אותה שנה היתה שנה מעוברת (כך כתוב במנות הלוי הנ"ל) ולכן היא טעתה וצריך להרגה

הגות שאבעס'

'זאת התורה אדם כי ימות באהל'

הגמ' בברכות (סג, ב) אומרת: דבר אחר הסכת ושמע ישראל כתתו עצמכם על דברי תורה כדאמר ריש לקיש דאמר ריש לקיש מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר {במדבר יט-יד} "זאת התורה אדם כי ימות באהל" לדברי תורה יש קיום והמשכיות אך ורק באדם שממית עצמו עליהם על איזו מיתה מדובר כאן? מהי המיתה הנדרשת כדי לאחוז בעץ החיים?

ביאורים רבים ונפלאים נאמרו על כך (עיין בביאור "חברותא" שם במקום)

אך ברצוני להתמקד בביאור נפלא המובא ב**שו"ת מהרשד"ם** [חו"מ צז] ש"הממית עצמו עליה" הכוונה לאדם שאינו מש מהאהל תורה אפילו כאשר גופו מת וחלל מצרות הזמן, הוא האדם שדברי התורה מתקיימים בו וכפי שביאר אחד מגדולי החסידות על מאמר הגמרא בחולין "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחיייהם", שלעבוד את ד' כאשר החיים מאירים ורעננים זה דבר גדול וחשוב עד מאד, אבל הרבה הרבה יותר גדול מזה היא עבודת ד' בזמנים ה"מתים", שאין שום חיבור וחשק לעבודת ד', כשהכל תקוע, לא מבינים את הסוגיות ובכלל יש לאדם חשק רק לישון או להיעלם, אם דווקא אז אתה מתאמץ ונאזר בגבורה עילאית, ללמוד ולעבוד את ד' גם במעמקי החושך הסמיך, שכך גדול מאד מאד ואז תוכל לקנות את התורה

כי באמת לא ניתן בשכל האנושי להבין את התורה הקדושה, וכפי שאומר הגר"י קמינצקי זצ"ל בספרו אמת ליעקב, שפסוק זה של "אדם כי ימות באוהל" נאמר בפרשת פרה אדומה, כדי ללמד כי כשם שטעם מצוות פרה אדומה אינו נתפס בשכל האנושי, כך גם לימוד התורה, אי אפשר להשיגו בשכל האדם, **אלא שהעמל וממית עצמו בעומק בלימוד מזכים אותו מהשמים להבינה ולקנותה**

ולפי דרכנו, אפשר אולי לומר שאדם שאינו מש מאוהל התורה אפילו כאשר גופו מת וחלל מצרות הזמן, הוא אדם שמתגבר על הטבע הרגיל שמושך ללמטה, לשקוע וליפול ומתגבר בגבורה עילאית לקום ולהמשיך ולהתעלות, אדם כזה שמוציא את עצמו ממערכת הטבע זכאי לקבל במתנה את התורה למרות שהיא למעלה מהטבע האנושי

הערות והארות, רעיונות וחומרים וכן בקשות לקבלת העלון במייל

ניתן לשלוח לעורך זאב כץ 8404494@gmail.com

בשמחת תורה תשנ"ח, באמצע אמירת ה'הלל', בדיוק כשאמרתי "יסור יסרו י-ה", חשתי כאב ברגלי השמאלית. מורגל אני בכגון דא, והכאבים חולפים מעצמם תוך שעה. ניסיתי להסיח מהם דעתי לבל יפרו מצות עשה של שמחת החג, אבל הכאבים הלכו וגברו. לרקוד בהקפות ודאי שלא יכולתי. ביקשתי, זו הפעם הראשונה, שלא יקראוני לאחוז בספר התורה. הייסורים אחזו בי כצבת, עד שלא יכול הייתי להזיז את הרגל. בקושי רב גררתי עצמי לעלות לתורה, ולהתפלל מוסף, הייסורים עלו מכף הרגל לקרסוליים, מהם לשוקיים ולברכיים, עד שכל הרגל היתה גוש של כאב נורא.

פניתי לידד ובקשתי שישגי עבדו כסא גלגלים לקחתני הביתה, הרחוב היה מלא מכרים ואוהבים שדאגו לשלומי. ברגע של היסח דעת מצדם, כיסיתי פני בטלית ובקשתי שימהר להסיעני לביתי, כי ייסורי בלתי נסבלים. כשהגענו ידעתי שעליו עוד להחזיר את הכיסא, ולבטח ממתנים לו בביתו לסעודת החג, לכן הודעתי שאעלה בעצמי לדירתו והודיתי לו מקרב לבי ודידיתי על רגל אחת לחדר המדרגות. איני צריך לתאר איך עולים מדרגה אחר מדרגה, בקפיצות על רגל אחת, על כל שונאי ישראל.

בקושי נורא הגעתי לדירתי, ונאלצתי לוותר על סעודת החג ליד השולחן. פניתי הישר למיטתי, וייחלתי שהכאב יתפוגג ובו במעט, אך הכאב התעצם ולא הרפה. נטלתי ידי במיטה ואכלתי כזית וכביצה בקושי רב. גם תפילת מנחה התפללתי במיטתי. הייתה זו הפעם הראשונה בחיי בה חיכיתי למוצאי החג!

●●●

עם צאת החג חיפשתי רופא שיבוא לביקור בית ולא מצאתי, לא השגתי אלא רופא אחד שהסכים לקבלני בביתו בשעה זו. הכאבים שלא שככו בינתיים התעצמו שבעתיים, כשקמתי והצבתי רגלי על הארץ. כל צעד עלה לי בייסורים נוראים, ואין לתאר את הקושי בירידת המדרגות, את הכניסה למונית, את היציאה ממנה, וההליכה לרופא, אך כל זה היה כאין וכאפס לעומת בדיקתו של הרופא. הוא השכיבני על הספה בחדרו, והחל לבדוק את הרגל. כל נגיעה הייתה כשפוד מלובן בבשר החי, שלא לדבר על ניסיונותיו לסובב את הרגל, שמילטו מפי זעקות כאב נוראות. סוף דבר הרופא עמד חסר אונים. לא זו בלבד שלא הייתה בידי תרופה, אף לא ידע מה הבעיה. הזריק זריקה להקלת הכאבים, אך לתחושתו לא עזרה מאומה, התייסרתי כל הדרך חזרה וכל הלילה נאנקתי במכאובי בלא הפוגה.

למחרת, ערב שבת קודש, התקשרתי לרופא המשפחה בקופת חולים. תיארתי לפניו את הייסורים הנוראים, והתנצלתי שאיני יכול לבוא אליו מחמתם. הרופא הואיל לבוא לביקור בית, בדק ובדק ולכלל מסקנה לא הגיע. רשם לי, אפוא, גלולות להקלת הכאבים, ואמר שבאם המצב לא יוטב במהלך השבת, אפנה לבית החולים. וכבר ערך מכתב הפניה עבורם.

ככל שכיוונתי בבקשת: "שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו", לא הרפו הכאבים ובקושי התאפקתי מאנחה ויגון. ראיתי שאין מנוס, ובמוצאי שבת קודש מיד לאחר ההבדלה, פנו בני הבית להשיג כיסא נכים, ונסענו לבית החולים. אשפזו אותי והחל לבדקני, ועם כל נגיעה ואין צריך לומר תזווה וסיבוב של הרגל, זעקתי נוראות מכאב יל יתואר.

הזעיקו רופאים שונים, ועמדו נבוכים. ערכו סידרת צילומים והחליטו שמקננת בי ל"ע המחלה הנוראה, רחמנא ליצלן. בינתיים לא הייתה בידם בשורה מלבד כדורי הרגעת כאבים.

●●●

ניתן לשער את ייסורי הנפש וייסורי הגוף, כשומעו את הבשורה הקשה, נועצתי עם איש החסד המופלא, הרב אלימלך פירר. שהפנה אותי אל פרופסור דקל מרמת גן, שלאחר ששוכנע בדחיפות הבדיקה, קבע לי תור ליום רביעי באותו שבוע. ועד אז לא נותר לי אלא להתפלל מקירות לבי, כפי שאכן עשיתי. מובן ששיגרתי שליח לרבינו מרן הגר"ח זצ"ל, שיספר מה עובר עלי, ולבקשו שיתפלל לרפואתי.

יום רביעי הגיע, והיה עלי לעבור שוב את מסלול הייסורים: לרדת במדרגות, לדדות עד המונית, להיכנס אליה ולצאת ממנה. הושיבו אותי בכסא גלגלים, והובילוני אל הפרופסור. הבאתי עמי את הצילומים שנעשו לי בבית החולים כצירוף חוות דעתם של הרופאים.

הפרופסור בדק אותי, ולרווחתי הרבה דחה בלעג את מסקנות רופא בית החולים. הוא קבע חד משמעית שהבעיה נובעת מחוט השדרה, וצייד אותי במכתב בו העלה את מסקנת הביניים: "יתכן ויהיה מקום לשלחו למרפאות כאב, לשם קבלת זריקות אפידורליות". הורה לי לבוא להמשך הבדיקות, ולקביעה סופית אודות חומרת המצב וסוג הטיפול.

לשאלתי: " כמה זמן להערכתך יימשכו הכאבים?" ענה: "בטיפול הולם ישכבו הכאבים בעוד כששה שבועות, אבל יהיה צורך בטיפול פיזיותרפי רצוף במשך שנה שלמה".

●●●

יום שישי בבוקר

התעטפתי בטלית והנחתי תפילין. אשתי תחי' הודיעה שהיא יוצאת לקניות לכבוד השבת. הצעתי שתנעל את הדלת מבחוץ ותיטול עמה את המפתחות, שהרי איש אינו עומד לבוא, וגם אם יקישו בדלת אין בכוחי ללכת ולפתוח...

עמדתי להתפלל בשיבון לב, וכשסיימתי תפילתי צלצלו בפעמון, משלא עניתי נשמעו נקישות רמות בדלת. לא יכולתי להציג כף רגלי על הארץ, על כן צעקתי: "מי שם? הדלת נעולה!".

כנראה שקולי נשמע, ובתשובה שמעתי את קולו של נאמן ביתו הרב אפשטיין שקרא: "הרב נמצא למטה במכונית, ורוצה לעלות לבקר!"

אין לתאר את התרגשותי. למרות הכאבים העזים שממש פילחו את כל גופי, מכף רגלי עד ראשי, מיהרתי לקום וחיפשתי בקדחתנות את מפתח הבית – תוך שאני קורא לרב אפשטיין, שיואיל להמתין רגע עד שאמצא את המפתח. דילגתי על רגל אחת וחיפשתי בכיסי הבגדים ובמגירות, ולשווא! בצער רב הודעתי שהמפתח אינו מצוי ברשותי...

הרב אפשטיין ירד, והודיע לרבינו שאין מה לעלות, הבית נעול והמפתח אינו תחת ידו...

שאל רבינו: "מנין לך זאת? איך דיברת עמו?"

וענה: "שוחחתי עמו מעבר לדלת"

אמר רבינו: "אם כן אף אני מבקש לשוחח עמו מעבר לדלת"...

יצא רבינו שליט"א מהמכונית, והחל עולה במדרגות כשהרב אפשטיין אחריו. לאחר מכן סיפר לי ששמע את רבינו אומר בעלותו: "המבקר את החולה נוטל חוליו". ועוד שמע שאמר: "אנו צריכים אותו..."

כשהגיעו, נשא הרב אפשטיין קולו וקרא: "הרב נמצא ליד הדלת!"

לא שיערתי שרבינו שליט"א יטריח עצמו, לא הייתי מוכן לכך, שיעלה בידועו שהדלת נעולה. כשומעי, התרגשתי וכל גופי הרעיד. זעקתי בבכי: "רבינו, יש לי ייסורים נוראים!", ומיד דילגתי ממיטתי חרף ייסורי האיזמים, ודידיתי אל הדלת הנעולה.

שמעתי קולו הקדוש: "ר' נתן, רפואה שלמה, רפואה שלמה!". ועוד פעם: "הקדוש ברוך הוא ישלח לכם רפואה שלמה במהרה", ולאחר מכן בקול רם: "שלום!", ושוב: "רפואה שלמה במהרה".

מיהרתי לחלוץ, שממנו ניתן להשקיף לעבר חדר המדרגות. ראיתי את רבינו שליט"א יורד, וזעקתי "רבי יש לי כאבים נוראים!", נשא אלי עיני קודשו, ואמר: "רפואה שלמה במהרה!".

המשך לדת, ואני דידיתי למרפסת הנשקפת אל הרחוב. ראיתו יוצא מן הבית וניגש אל המכונית. לפתע, לפני שנכנס למכונית, נשא עיניו כלפי מעלה וראני. חיך לעברי ואמר בקול שנשמע עד למרפסת: "רפואה שלמה!"...

נשארתי נטוע על עומדי עד שהמכונית נעלמה מעיני. רק אז פניתי לשוב לחדר. חזרתי לחדרי, ולפתע עצרתי בתימהון: רק עתה שמתי לב, שפסעתי מן המרפסת עד לשולחן שבמרכז החדר, בלא לחוש כאב! ועם שתי הרגליים – מבלי לדדות על רגל אחת...

היתכן?! לא! אין זה אלא דמיון!

הרמתי את רגלי הימנית, והשענתי כל משקל גופי על רגלי השמאלית – אין כאב! הרמתי רגלי השמאלית, הנחתיה על הכסא, מיששתי אותה בידי, זכרתי איך זעקתי מרה אך אמש, כשהרופא נגע ברגל נגיעה קלה. ועתה, כלום... אין שום כאבים! בשניה חלף ועבר הכל! וללא כל זריקות ותרופות!!!